

KMETOVALEC.

Ilustrovan gospodarski list s prilogo „Vrtnar“.

Uradno glasilo
c. kr. kmetijske družbe vojvodine kranjske.

Urejuje Gustav Pirc, družbeni tajnik.

„Kmetovalec“ izhaja 15. in zadnji dan v mesecu ter stoji s prilogo vred 2 gld., za gg. učitelje in ljudske knjižnice pa le 1 gld. na leto. — Udje c. kr. kmetijske družbe kranjske dobivajo list brezplačno.

serati (oznanila) zaračunajo se po nastopni ceni: Inserat na celi strani 16 gld., na $\frac{1}{2}$ strani 8 gld., na $\frac{1}{4}$ strani 5 gld. in na $\frac{1}{8}$ strani 3 gld. Pri večih naročilih velik rabat. Družabnikom izdatno ceneje. Vse inserate zunaj Kranjskega sprejemata le Haasenstein & Vogler na Dunaji (Wien, J., Wallfischgasse Nr. 10).

Vsa pisma, naročila in reklamacije pošiljati je c. kr. kmetijski družbi v Ljubljani, v Salendrovih ulicah štev. 5.

St. 23. V Ljubljani, 15. decembra 1889. Leto VI.

Obseg: P. n. gg. udom c. kr. kmetijske družbe kranjske. — Da konji ne love vajetov z repom. — Kako je kmetovalcu gospodariti? — Kadar živina zvrže. — Razne reči. — Vprašanja in odgovori. — Gospodarske novice. — Uradne vesti c. kr. kmetijske družbe kranjske. — Inserati.

P. n. gg. udom c. kr. kmetijske družbe kranjske.

V malo dneh bode dokončano leto in ž njim tudi poslovno leto kmetijske družbe. Da moremo vzdržati red v dopošiljanji družbenega lista ter v družbenem poslovanji, prosimo najuljudneje vse gg. družabnike, da pošljejo letnino za l. 1890. nemudoma dotičnemu podružničnemu predstojniku, oziroma neposrednje glavnemu odboru v Ljubljani.

Ravno tako prosimo tudi gg. naročnike „Kmetovalca“, da kmalu ponove naročnino za l. 1890.

Vse prijatelje družbe in kmetijskega napredka pa prav uljudno prosimo, da nam tudi letos ob novem letu, kakor prejšnja leta, pridobe obilo novih udov, oziroma naročnikov.

Glavni odbor c. kr. kmetijske družbe kranjske v Ljubljani.

Da konji ne love vajetov z repom.

O tej razvadi smo v „Kmetovalci“ uže nekatere kratki pisali in tudi uže odgovarjali na vprašanja o tej reči. Vajete najrajše love z repom prav žive, razburjene in nervozne kobile. Preže ti neprenehoma po njih, zlasti

če voznik nizko sedi, in kadar imajo vajet pod repom, nisi jih več gospodar. Navadno prično dirjati in vozijo semtertja. Kakor hitro pa vajeta z repom ne morejo ujeti, pomirijo se brž. Take konje navadiš mirno teči in jih sploh odvadiš te sitne in ob enem nevarne razvade, ako privežeš rep s kratko vrvico, ki je dolga od repove korenine do skočnega člena, zgoraj na repov jermen, spodaj pa k vagi ter sredi vrvi pritrdiš drugi jermen, s katerim pritrdiš rep k vrvici. S tem jermenom je rep trdno privezan k vrvici, kar ne dela konju nobenih sitnosti, ne more pa nikakor vajetov loviti.

Podoba 42.

Kako je kmetovalcu gospodariti?

Kmetovalec mora tako gospodariti, da dobiva iz posestva kolikor moči veliko čistega dohodka. Ta je tem več, čim manj stroškov in čim več dohodkov ima gospodar. Gospodarjevi dohodki so letni pridelki, katere poproda ali jih pa doma porabi. Velikost dohodkov je zavisna od množine, dobrote in cene za prodaj namenjenih pridelkov. Stroški so vsakovrstni in zavisni od velikosti gospodarskega premoženja ter od množine in cene porabljenega dela. Te stroške imenujemo s kratka stroške pridelovanja.

Če dobiva gospodar obilo dohodkov za prodone pridelke, ni še gotovo, da ima tudi veliko čistega dohodka. Kajti čisti dohodek od gospodarstva je tist dohodek, ki mu ostane kot čista lastnina potem, ko je poplačal vse stroške pridelovanja. Ta čisti dohodek ni zavisen edino

le od obilih letnih pridelkov, ali pa od majhnih stroškov pridelovanja, ali morda le od primernega užitka iz ene ali druge vrste gospodarstva, kakor n. pr. iz govedoreje, svinjereje, poljedelstva, sadjarstva i. t. d., ampak čisti dohodek gospodarstva zavisen je od skupnega dohodka vseh gospodarskih vrst. Te morajo biti namenu primerne, v pravem medsebojnem razmerji in vzajemno zvezane.

Gospodariti je torej tako, da dosežemo s pomočjo vseh posameznih gospodarskih vrst in užitkov največje pridelke in kolikor moč po ceni, t. j. z malimi stroški. Te pridelke nam je za gotovo in po najvišji ceni spečati ali doma primerno ukoristiti. S pridnim kmetovanjem ne dosežemo še tako primernih dohodkov, če si nismo najprej gospodarstva s preudarkom uredili. Umno kmetovanje je mogoče sploh le na podlogi umne uredbe gospodarstva. Kakor je treba za zidanje ali gradnjo stavb primernega načrta, s katerim proračunimo tudi stroške in gradivo, ravno tako je treba tudi za kmetovanje zdravega preudarka in gotovega načrta, po katerem je gospodariti. Kako pa naj uredimo svoja gospodarstva? Tako, da si izvolimo najprimernejše gospodarske vrste za užitek! Bodo naj v taki medsebojni zvezi, da donajajo z ozirom na krajne in gospodarske razmere najbolj primeren dohodek iz posestva. Tak primeren dohodek bomo ob sedanjih stroških, ki postajajo dan za dnevom večji, le tamkaj dosegli, kjer nam donajajo vse gospodarske vrste kar le mogoče ugodne dohodke. Če nam tudi časi da ena ali druga vrst gospodarska prav lepe dohodke, utegne biti skupni dohodek od celega gospodarstva vendar le neprimeren in slab. Posamezne vrste nam torej nikdar ne zagotavljajo pravega dohodka, če jih še tako marljivo oskrbujemo, temuč je dohodek gospodarski zavisen od skupnega dohodka vseh gospodarskih vrst. Vse se nam mora sponašati!

Koder ni gospodarstvo s preudarkom urejeno, manka zdaj tega, zdaj onega. Med posameznimi vrstami in užitki ni prave vzajemne zveze. Gospodarstvu manka pravega tiru. Kmetovanje je težavnejše. Uspeh gospodarjenja pa navadno nepovoljen. Če tudi dobiva gospodar iz ene ali druge vrste kak poseben užitek, vendar je le premajhen z ozirom na pomankljivosti in neprimernost ostalih užitkov.

Leto za letom dobivaš slabe dohodke, če si prav ne ukoriščaš zemljišč, če ne prideluješ najprimernejših sadežev, če neprimerno svojemu gospodarskemu položaju ravnaš živinorejo itd. Tako gospodarstvo gre raketovo pot! Če si pameten, popravljaš sicer hibe zdaj tu, zdaj tam. Ali škoda ti le ostane!

In bodisi gospodar še tako marljiv, vendar le nima pravega uspeha, ker gospodari po vodilih, kojim manka prave zveze. Večkrat ukrene to, kar mu ravno na misel pride. In koliko njegovim naredb ni zavisnih od slučajnih nagibov?! Če se pozneje prepriča o drugačnem uspehu, preneja započeto delo. In tako izkuša zboljšati napačno svoje ravnanje in kmetovanje šele po nastali škodi. Takim neprilikam in taki škodi se uže s kraja izogne gospodar, če si uredi svoje gospodarstvo s preudarkom, če si izvoli take vrste užitkov, ki mu zares prinašajo pravih dohodkov.

Kmetijske in kupčijske razmere so se dandanes tako predrugačile, da ni več moči gospodariti po starem kopitu, sicer ubožamo popolnoma. Vsak dan čujemo tožbe o slabih letinah, o slabi kupčiji, o različnih rastlinskih boleznih, škodljivcih, uimah, kako dragi

so delavci itd. Treba je zategadelj tudi nam preudarjati in računati, kako bomo sedaj preuredili svoje gospodarstvo, da bode primerno razmeram, v katerih sedaj živimo in gospodarimo. Le tako si moremo pomagati iz sedanjega žalostnega položaja.

Posedaj nam bode pridelovati pravšno le take sadeže, ki jih je v resnici vredno. Pri poljskih sadežih bode treba pravega kolobarjenja. Živinorejo bode urediti primerno našemu gospodarskemu namenu. Poprijeti se bode z vsemi silami umnega sadjarstva. Zemljo je treba, da bode rodovitnejša, namenu primerno gnojiti in obdelovati itd. Stroškov se moramo po možnosti ogibati! Nasprotno pa moramo kolikor le moči pomnožiti vse vrste dohodkov. Le tako si moremo zboljšati svoj gospodarski položaj, drugače pa ne ob današnjih razmerah!

—n.

Kadar živina zvrže.

Živina zvrže, to se pravi, ako rodi sad, ki v maternem telesu ni še toliko dorastel, da bi rojen mogel živeti. Zvrčeti se pravi: mrtvo mlado roditi, ali vsaj tako negodno, da se ne more pri življenju ohraniti, čeravno se dozdeva, da bi živel.

Od zvrženja moramo torej ločiti prezgodnje vrženje; ono je zvržek, to pa negodno mlado.

Ljudje sploh mislijo, če pride mlado še brez dlake, golo na svet, da ne more ostati živo; če pa pride že z dlako, da more živeti. Čeravno je gotovo, da z dlako obraščeno mlado je vselej bolj godno nego golo, vendar ni res, da bi ono moglo vselej živo ostati.

Izkušnje uče to le: Če mlademu le še 3 ali 4 tednov manka, ohranilo se bo laže pri življenju, nego ono, kateremu še 8 ali 9 tednov manka. Če mu manka pa še 10 ali 12 tednov, ni moči, da bi živel.

Večidel zvrže živina nanagloma; le včasih se pokažejo ene dni prej nekatera znamenja: otok pisk, zlemotok iz sravnice, ali če je mlado že delj časa mrtvo v maternici, smrdljiva sokrvica, nepokoj živine, kakor da bi jo klalo itd.

Vzroki, da živina zvrže, so mnogoteri. Poglavitni vzrok pa je, da je nektera živina že take nature, da rada zvrže, če se ji le količkaj napačnega primeri; če je pa enkrat zvrгла, ostane ji to rado za večkrat. Nektera živina je taka, da ne more mladega storiti, kakor hitro je postalo večje. Kakor želodec, ki se je prenapolnil, izmeče iz sebe preobilo hrano, taka je tudi nektera maternica.

Sicer pa živina zvrže, če je premlada in je preslabo bila ubrejena, če je za kakšno hudo boleznijo bolna, da kri, namesto k maternici, teče obilneje h kakemu drugemu vnetemu ali sicer bolnemu delu: če se pretegne, če prehitro dirja, skaka, če se udari ali sune v trebuh; če se ji sprijena, plesniva, gnila piča daje, ali zmrzla repa, krompir ali druga taka piča, če použije na kakšen način španjskih muh, strupenega brinja, rožičkov rženega klasja itd.

Pomoči, kadar živina zvrže, ni posebne treba. Če so že vsa znamenja, da ima živina zvrčeti, naj delamo, kar hočemo, vendar bo med 100krat 99krat zvrгла; da bi zabranili, nimamo nobenega gotovega pomočka. Edino je, da živino pustimo popolnoma pri pokoji v hlevu. Če jo

zelo krč popada, dajmo ji kamilične vode večkrat; če je posebno dobro rejena in debela, moremo ji nepokojno kri potolažiti, ako ji na vratni žili malo krvi izpustimo (kobili ali kravi kake 3 kilo).

Če pa tok smrdljive sokrvice iz sramnice kaže, da je mlado v maternem telesu poginilo in gniti začelo, naj zvrže živina brž ko more, da pride mrtva stvar iz nje.

Razne reči.

— **Ameriška rdeča detelja.** Kakor pri vsaki drugi trgovini s semenom, tako delajo nadležno konkurencijo Američani tudi z deteljinim semenom. Ker je seme ameriške rdeče detelje cenejše nego od domače, zato brezvestni trgovci kaj radi goljufajo kmeta ter mu prodajajo ameriško seme za domače. Seme je težko spoznati, a ozelenela detelja se pa lahko spozna. Ameriška rdeča detelja (pri nas imenujejo rdečo deteljo tudi štajersko ali dveletno) loči se od domače po tem, da so listni peclji in spodnje plati listja kosmate, zgornje plati pa navadno popolnoma gole, če pa imajo kaj dlake, stoje posamezne kocinice po konci. Domača detelja je prav zelo malo kosmata, in dlaka leži. Razen manjšega pridelka ima pa ameriška detelja še to veliko napako, da je dokaj bolj občutljiva proti mrazu, suši i. t. d. nego domača in tudi nikdar tako visoka ne vzraste.

— **Da ti okna v hlevih ne zamrznejo,** potresi mokra, kakeršna so vedno v hlevih, z drobno stolčeno soljo. Solna voda zmazne še le ob hudem mrazu, kakeršnega navadno ni pri nas.

— **Surovo maslo pa goveja krma.** Slama je najslabša krma molznim kravam, od katerih mleka hočemo delati surovo maslo. Ta krma je tem slabša, ako jej nič druge in krepke piče ne primešavamo. Maslo se vleče in maže kakor loj, nima finega okusa in je zamazano videti. Tudi se smetana težko v surovo maslo mete. Nič kaj boljše ni staro, zaležano, trdo in slabo spravljeno seno. Dobro pa je sladko seno in kaj izvrstna krma. Izmej gomolja daje repa mleku pa tudi surovemu maslu jako neprijeten okus; boljše je pa pesa in rumeno korenje (mrkevca). Ogrščične prge, pšenični otrobi in oves dajejo mehko in mastno surovo maslo, lanene prge, grah, grašica trdo, pusto, srednje dobro pšenica, ječmen in palmova moka. Najboljše surovo maslo daje dobra paša. Zatorej je spomladi in po leti maslo prav lepo in žolto, a jeseni in po zimi neprijetno blede, to pa zaradi suhe klaje. Nekateri barvajo maslo, ne da bi koga sleparili, ampak da bi mu dali prijetnejšo barvo. Za barvila rabijo: sok iz rumenega korenja, orleans, saflor, rojevino itd.

— **Nekaj o premenjavi hrane kokošim.** Precej razglašeno je mnenje, da treba hrano kokošim šestokrat menjati, ako hočemo, da nam dobro prospevajo. Resnica je pa le, da je treba kokošim dajati različne hrane, zlasti če jih vzrejamo po tesnih prostorih. Čitali smo, da nekateri to tako razumevajo, kakor bi trebalo poglavitno hrano menjavati, to je tisto, katera nam kokoši vzdržuje. Zatorej bodi o tej reči to le povedano: Sploh umestno je in potrebno vsak dan kokošim dati raznotere hrane, le mešana mehka hrana bodi vedno enaka. Pri večih pitomih živalih, na primer gevedih in konjih, velja gospodarjem povsod za glavno pravilo: krmiti dokler le mogoče z enako krmo ali na ist način. Kadar pa je treba premembe, vedo razumni gospodarji, da treba previdno in polagoma prehajati k drugi piči. Tako ravnati priporočajo tudi izkušnje s kokošimi. Za primer bodi to, da so kokoši vselej po maj jajce začele nesti, ko smo glavno hrano (zrno) zamenili naglo z drugo. Natančno tehtanje neponžite hrane v želodec

(malinčku) je pokazalo, da so živali ob naglih premembah menj redilnih snovi uživale nego poprej. Pravilo in vodilo torej je: krmo mladim kokošim prav polagoma menjavati. Vsaka nagla prememba slabo vpliva na rast, to tem bolj, čim pogostej se menjava. Od tega pravila odstopiti kaže le v boleznih, katerim je kriva slaba, škodljiva hrana.

— **Strnišča treba podorati.** Čudno se mora zvedemu človeku zdeti, da se za umno ravnanje s strnišči ljudje tako malo brigajo. Dobre žetve so zavisne od dobrega obdelovanja zemlje, t. j. da se odpravi plevel, skrbi za prst, kar je najlažje, ako se s strniščem prav ravna. Navadno puščajo strnišča, kakeršna so, do jesenskega, šestokrat celo do spomladanskega oranja. To pa slabo vpliva na zemljišče. Solnce je izžge, dež izpere, da postane zemlja podobna trdi skorji. V njem shranjene dobre tvarine se v vročini hitro razkrojijo in poizgube, in tako prst oslabi. Izpadlo plevelno seme ne cimi, v zemlji zaostale koreninice in rastline se ne posušijo in tudi ne strohne. — Vsemu temu se odpomore, če strnišče, ako le mogoče, hitro po žetvi plitvo podorjemo in povlačimo. Zemljišče dobi tenko, rahlo odejo, pomešano s plevelnimi ostanki in strniščem. Takšna plitva podoratev ugaja posebno slabim njivam, ker po njih se le po malem trava zarašča. Težko zemljo pa tudi kaže precej podorati, ker sicer postane pretrda, dobi skorjo, in delo je potem jako težavno. Podorano strnišče moramo povlačiti. Če pa tako podorano in povlačeno njivo kmalu potem dež izpere in zemljo zbije, treba zopet povlačiti.

— **Medlega konja** lahko kmalu podebeliš, ako je seveda drugače zdrav, če ga nekaj časa krmiš z zdrobljenim in nekoliko osoljenim ovsom in mu daješ na dan po kakega pol kilograma lanenih prg (preš).

— **Od kraka (štihbajn ali špat) zdravijo konje** v Ameriki neki z najboljšim uspehom s tem le mazilom: 175 delov joda, 1500 delov kafe, 250 delov rožmarinovega olja, 3000 delov terpentinskega olja, 500 delov petroleja in 6000 delov špirta.

— **Z zmrzlo pšenico** so naredili v severni Ameriki poskušnje glede njene kaljivosti. Te poskušnje so pokazale, da tudi najsilnejši mraz tako rekoč ne vpliva prav nič na kaljivost pšeničnega zrna.

— **Nekaj besedi o izberi poslov.** 1. Ne jemlji nikdar posla, ki zabavlja na svojega zadnjega gospodarja. Ta posel bode tudi tebe opravljal. 2. Ne jemlji nikdar v službo človeka, ki hoče vse znati. Tak človek malo ali pa nič ne razume. 3. Posel, ki si uže naprej izgovori, kaj bode delal in česa ne, ni za nič. — Ako si se oziral na vse to, pa ne pokvari dobrega posla s tem, da mu vse zaupaš.

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje 165. Uže nekaj let sem se dogaja po zimi, da moji sicer vedno zdravi in dobro oskrbovani konji zdaj eden, zdaj drugi izgubljajo slast in ne marajo ničesar jesti. Ako bolni konj ostane nekaj dni v hlevu, pa je zopet dober. Lausko zimo smo opazili, da dobi vsak tako bolni konj rane na jeziku, in vaški kovač trdi, da moram svojim konjem, ker imajo pretečno krmo, vsako jesen in pomlad osnažiti gobec. Ker pa na to jaz nič ne držim in ker se bolezen pokaže vselej ob najhujšem mrazu, menim, da je vzrok prehlajenje. Kaj je Vaše mnenje, kaka bolezen je to, in kako bi bilo od nje zdraviti? (S. Ž. župnik v P.)

Odgovor: Ta bolezen se ponavlja po naših konjskih hlevih prav pogostokrat, vzrok ji je pa vedno tist, kdor konje oskrbuje, t. j. hlapec, kateri najbolj zasluži, da bi dobil to bolezen.

Dobi pa jo lahko tako le: Recite mu, naj v jutro, kadar gre ven, pritisne jezik na železno ali medeno (mesingasto) kljuko od vrat, ki je bila vso noč na mrazu. Kakor hitro bode to naredil, čutil bode na jeziku veliko bolečino kakor od opekline, in če je bila kljuka posebno mrzla, mogel bode le z največjo silo odtrgati ga, in zgornja kožica njegova odtrgala se bode od njega, ker se je močno prijala mrzlega železa. Na jeziku bode imel rano ali pa mehurje, kar ga bode zelo oviralo pri jedi. — Sedaj bodete pa gotovo rekli: Saj konj ne liže mrzle kljuke. Res je, da ne, a hlapec vtakne konju v gobec mrzlo brzdo, ki po stari navadi visi celo noč s komotom vred pred hlevom in ki dela konju na jeziku tiste bolečine in mu naredi tako rano, kakeršno bi hlapec dobil, ako bi on jezik pritisnil na ledeno, mrzlo kljuko. Kdor ima kaj usmiljenja do živali, mora pa ga imeti vsak kristijan, ta naj shranjuje brzdo v kakem toplem prostoru, ali naj jo pa pred porabo primerno pogreje. — Iz tega lahko posnamete, kako bolezen imajo Vaši konji in kako zdraviti od nje. — Čiščenje gobca, kakor je nekaterim starokopitnim kovačem navada, pa tudi ni nič drugega nego mučenje konj, kar je vredno ostre kazni.

Vprašanje 166. Moja gospodinja dela surovo maslo, ki slovi in ga prav drago prodaja gospodi. Maslo je bilo v najhujši vročini vedno dobro in zelo okusno, a sedaj tožijo prejemniki, da ima lojen okus. Od kod prihaja ta okus, ko je izdelovanje masla nad vse snažno in ga gospodinja hrani med okni v mrzli sobi, koder je vedno mrzel in svež zrak? (A. G. v Ž.)

Odgovor: To so tudi že drugod opazovali, a dolgo niso prišli vzroku na sled. Sedaj vemo, da svetloba dela lojeni okus. Solnčna svetloba se nam vidi bela, a vendar obstoji iz raznobarnih svetlobnih žarkov. Ako gre solnčni žarek skozi brušeno steklo, kakeršno rabi za okrašanje lestencev (lustrov) v cerkvi, pokažejo se na steni razne barve. Mi pravimo: Solnčna svetloba, ki je šla skozi tako steklo, razkrojila se je v tiste različnobarvne žarke, iz katerih obstoji. Te barve vidimo tudi v mavrici. Solnčna svetloba ima pa neizrečeno veliko moč, razkroja tvarine in tvori druge, in koder je ni, tam se tudi zelena barva v listji naših rastlin ne more delati. Zato vse rastline v temini obledijo. Ako pa solnčno svetlobo razkrojimo v one raznobarne žarke, iz katerih obstoji, pa vidimo, da nimajo vsi enake moči. Višnjava žarki so silnejši nego rdeči. Denite blago, ki ni dobro barvano, pod višnjava steklo, in obledelo Vam bode kakor na solnci; če ga pa denete pod rdeče steklo, ohranila se mu bode barva, kakor da bi ga hranili v temini. Višnjava svetlobni žarki razkroje namreč barvo, rdeči pa ne. Tudi pri maslu je tako. Višnjava svetlobni žarki, katerih je zelo veliko v solnčni svetlobi (če je tudi oblačno), razkroje gotove dele masla, vsled česar dobi lojen okus. Hranite maslo v tmuni (ali pod rdečim steklom), ne pa kakor sedaj na oknu, in gotovo ne dobi več tega okusa. — Ali naše branje in kmetske gospodinjice, ki prodajajo surovo maslo na trgu, niso ne vede že spoznale tega? Gotovo da! One trdijo, da se maslo najbolj okusno ohrani, če je zavito v perje od zelja i. t. d., in res je, to pa zato, ker zeleno perje brani višnjavim svetlobnim žarkom da masla. — Iz navedenega lahko posnamete, da je slabemu okusu Vašega masla vzrok svetloba, ker ga hranite na oknu. Hranite ga v kakem temnem, zračnem prostoru, in kupci se ne bodo več pritoževali čez Vaše blago.

Vprašanje 167. Kje bi dobil drevja, prikladnega zemlji na mojem vrtu? Zemlja je zelo gnojna, ker je bil vrt pred leti zasut s samim čreslom, katero se je sedaj izpremenilo v samo črno prst. Vender dobi vsako drevo raka, mislim, da vsled mokrote, ker teče mimo potok, kateri večkrat vrt preplavi. (A. K. pri S.)

Odgovor: Če veste, da Vaše sadno drevje dobiva raka zaradi preobile mokrote, tedaj na vašem vrtu sploh sadno drevje

ne bode uspevalo. Nikdo nima drevesnice na močvirnih tleh, ker bi mu drevje ne uspevalo, zato ne smete nadejati se kedaj drevja iz kake take drevesnice. Naše mnenje je pa vendar le, da raku ni toliko vzrok mokrota nego li neprikladna zemlja. Čreslo daje dobro zemljo, a le tam, koder prihaja dovolj zrakom v dotiko, da se razkroji in da se pogube razne kisline. To pri Vas ni mogoče, ker je bilo čreslo gotovo predebelo nasuto, zrak ne more do njega, vrhu tega pa ovira še voda, da se ne more razkrajati, oziroma da ne more zrak do njega. Voda gotovo ne škoduje drevju toliko, kakor Vi mislite, če le včasih preplavi vrt. Skusite še enkrat nasaditi drevja, in sicer iz kake dobre drevesnice. Predno pa sadite, izkopljite jame nekaj tednov poprej, pustite jih odprte ter primešajte izkopani zemlji nekaj ugašenega apna. Sploh pa večkrat prekoplajte vrt ter ga pognojite z apnom. Ob vsakem preplavu pa skrbite, da se hitro odteka voda po odprtih ali pa zaprtih jarkih, katerih dno seza do navadnega površja potoka. Priporočamo Vam tudi izbrati prave vrste in pa taki zemlji bolj pripravne razne češplje in slive. Za vse delo Vam pa priporočamo, obrnite se za svet do gospoda Lenarčiča na Vrhniki, ki Vam na lici mesta more dati najboljša navodila.

Vprašanje 168. Veliko bi mi bilo do tega, ko bi mogel petrolejske sode tako izprati, da bi izgubili ves duh po petroleji in da bi se tekočina v njih tudi ne nalezla tega duha ali celo okusa. Ali mi morete dati kak svet, kako naj to naredim? (P. R. v K.)

Odgovor: To se da prav lahko narediti. Poplaskajte prav dobro in sicer po večkrat petrolejski sod z beležem, ki ga napravite z ravno ugašenega apna in vode. To storite, na pr. skozi en teden vsak dan. Tudi zunaj pobelitate enkrat sod. Zadnji dan pa dodenite malo klorovega apna, in ves duh in okus se bode izgubil. Ako morete vse to z vročo vodo delati, tem boljše. Sod je potem s čisto vodo toliko časa izpirati, da teče voda iz njega popolnoma čista.

Vprašanje 169. Ne kaže li slabe detelje že jeseni gipsati? (Z. S. v G. v.)

Odgovor: Gipsanje pomaga le po dobro gnojenih zemljiščih. V tem slučaju je dobro hitro po žetvi po mladi detelji gipsa potrositi. Če je pokazalo, da gips dobro stori, ponovi se gipsanje spomladi po vsaki košnji. Po zimi se naj deteljšča z redko gnojnico škropijo, s kratkim hlevnim gnojem, kompostom ali pepelom pa natrosijo.

Vprašanje 170. Zapazil sem med uradnimi vestmi, in sicer v poročilih o odborovih sejah v „Kmetovalci“, da kmetijska družba, oziroma glavni odbor, vladi nasvetuje, ali je dovoliti novih semnje ali ne. Ker tudi naša občina želi semnje, radi bi vedeli, kako je prošnjo narediti, komu jo oddati in s čim jo podpirati. Prosim pouka o tem. (J. G. v D.)

Odgovor: Pravilno se dobi dovoljenje za nove semnje tako le: Občinski odbor ukrene v svoji seji prošnjo za dovolitev semnje. Župan izdela ali da narediti prošnjo, ki se glasi do c. kr. deželne vlade. Prošnjo je kolkovati in pri pristojnem okrajnem glavarstvu oddati. V njej je navesti, zakaj želite semnje, koliko jih želite, katere dneve, potem semenjski red in pristojbine, zagotovilo, da ima občina primeren prostor in da se zaveže izpolnjevati vse živinozdravstvene navedbe. Kadar glavarstvo to prošnjo prejme, vpraša vse bližnje občine, ki že imajo semenjske pravice, ali imajo kak pomislek proti prošnji. Z vsemi temi odgovori pošlje okrajno glavarstvo prošnjo deželni vladi, katere jo potem izroči kupčijski zbornici in kmetijski družbi, da se ta dva zastopa izrečeta, ali je semnje dovoliti ali ne. Vlada reši naposled prošnjo. — Vlada se navadno, vsaj nam ni znana izjema, vedno drži izjav kupčijske zbornice in kmetijske družbe. — Kedaj pa ta dva zastopa priporočata dovolitev? Takrat, kadar je potreba novih semnje resnična in dobro utemeljena. Semnji so kramarski

ali živinski, ali obojni skupaj. Navadno prosijo obojnih skupaj. Kramarskega blaga je dandanes povsod dobiti, in ni treba zato še semnje. Kramarski semnji pa naseljenim trgovcem, kramarjem in branjevcem delajo veliko škodo; ti plačujejo velike davke in donašajo tudi občinske priklade, in ker je kupčijska zbornica zastop teh ljudi, zato ona po vsej pravici pazi njih koristi in se navadno izreče proti dovolitvi semnje. Drugeče je pa z živinskimi semnji, in to tam, koder imajo slabo živino, slabe ceste in nič železnice. Po Gorenjskem imajo dobro živino, tuji kupci vedo to, gredo od vasi do vasi, od hiše do hiše in pokupijo vse, kar je dobrega, to je, če kmet hoče prodati. Pri Vas je to drugače. Vi kupčujete največ le med saboj in zato morate imeti semnje. Semnje imate pa morda že preveč, zato je v resnici malo kje potreba novih. Ako jih pa je potreba, pa to dobro dokažite. Svetujemo Vam pa, v prošnjo ne stavite reči, da se uže zaradi njih mora prošnja odbiti, kakor na pr.: občina je revna, s semnji si bode pridobila precej „štantnine“, ali pa: ljudje, ki bodo hodili na semnje, puščali bodo v vasi veliko denarja (oziroma po gostilnah), kar bode občini v korist i. t. d. Taka utemeljevanja ne veljajo. Naposled Vam pa to le svetujemo: Sklenite v občinskem odboru na mestu prošnje za nove semnje rajši, kako bi skupno delali za povzdigo živinarstva. Dobra goved v hlevu Vam bode več nesla, nego semnji. Po Vaših krajih smatrajo semnje žalibog le za prilike razveseljevanja; na semenj mora vsak iti, če je potreba ali ne, saj nam je znano, da ljudje ženo kravo le „zarad lepšega“ na semenj ter niti ne mislijo prodati je. Koliko lepega časa se pogubi, koliko denarja se zapravi in koliko pohujšljivega se na semnjih zgodi! Tudi semnji so marsikje vzrok bedi.

Gospodarske novice.

* **Nj. Vel. presvetli cesar** je milostno blagovolil prevzeti pokroviteljstvo splošne kmetijske in gozdarske razstave l. 1890. na Dunaji.

* **Gospod Leopold Albrecht**, župnik v Dobu ter ud naše družbe od 10. maja 1853. leta, umrl je dne 9. t. m. Pokojnik se je vrlo zanimal za napredek naše družbe, kateri je bil zvest ud naprestano nad 36 let. Blag mu spomin!

* **Podružnica kmetijske družbe v Bledu** imela je v nedeljo 1. t. m. svoj občni zbor. Zbora te jako živahne podružnice udeležila se je večina udov. Odobrili so letni račun, ki kaže blizu 300 gld. imovine, in ukrenili takoj prirediti priprave za zidanje vzorne moštarnice. V njej bodo udje mogli svoje sadje z dobrimi stroji hitro v mošt izpreminjati, in to brez posebnih sitnosti. Nadejamo se, da bodeta podružnica in nje marljivi načelnik vedela rešiti to nalogo sebi in Gorenjski v čast. — Omenjamo, da je podružnica omislila letos svojim udom eno travniško brano in dva soda za gnojnico. Ta dva soda sta na dveh kolesih, imata voznice ter pipo, ki gnojnico enakomerno raztaka. Tej napravi je namen pospeševati umno porabo gnojnice.

* **Podružnica kmetijske družbe na Krškem** zborovala je 5. t. m. ter ukrenila narediti poskusni ameriški vinograd in delati na to, da se dobe ameriške trte po nižani ceni, za revne, če mogoče, zastonj, in takisto tudi modra galica.

* **Popoten učitelj kmetijstva za Primorsko.** Namestništvo v Trstu razpisuje natečaj za popolnitev mesta popotnega učitelja po laških delih Primorske z letno plačo 1000 gld. in s popotnim prispevkom letnih 850 gld. Prosilci morajo dokazati sposobnost in znanje nemškega, laškega in deloma slovanškega jezika. —

Uradne vesti c. kr. kmetijske družbe kranjske.

Seme ruskega lanu.

C. kr. kmetijska družba kranjska naročila bode tudi letos semena pravega ruskega lanu iz Rige na Ruskem. Kdor hoče dobiti kaj tega semena, naj se kmalu zgleda ustno ali pismeno v pisarni c. kr. kmetijske družbe kranjske v Ljubljani, v Salendrovih ulicah št. 3. Ker vis. c. kr. kmetijsko ministerstvo daje družbi nekaj podpore za nakup tega semena, zato prodaja družba seme po nižani ceni, in bode letos stal blizu 3 gld. 20 kr. stari mernik.

C. kr. kmetijska družba kranjska v Ljubljani.

Naznanilo in razglas.

Novo šolsko leto na podkovski šoli ljubljanski se prične 1. dne januarja 1890. leta.

S poukom v podkovstvu je združen tudi nauk o ogledovanju živine in mesa. Kdor želi sprejet biti v podkovsko šolo, mora se izkazati:

1. S spričevalom, da se je pri kakem kovači izučil za kovaškega pomočnika;
 2. z domovinskim listom;
 3. s spričevalom svojega župnika ali župana, da je poštenega vedenja, in
 4. da zna brati in pisati slovenski.
- Ubožni učenci morejo tudi dobiti štipendije po 60, oziroma 50 forintov.

Prosilci za štipendije imajo predložiti:

1. ubožni list,
2. spričevalo o poštenem vedenju, in
3. potrdilo, da so delali uže dve leti za kovaške pomočnike.

Prošnje z le temi spričevali imajo poslati vsaj do 15. decembra glavnemu odboru c. kr. kmetijske družbe v Ljubljani.

Šola traja do konca junija 1890. leta. Kdor dobro prebije preskušnjo, more po postavi iz 1873. leta dobiti patent podkovskega mojstra, ker sedaj ne more nihče brez preskušnje postati kovaški mojster. Nauk v tej šoli je brezplačen, vsak učenec si ima za šolski čas skrbeti le za življenje in stanovanje ter za potrebne šolske knjige. Stanovanje dobodo učenci za majhno plačo v šolski hiši.

Učenci naj se oglase vsaj dva dni pred šolskim začetkom v podkovski šoli na spodnjih Poljanah.

Ker je po slovenskih deželah še zmerom premalo v podkovstvu izučenih kovačev in zdravnikov kopitnih bolezni, pa tudi premalo izurjenih oglednikov živinskih in mesovnih, zato naj bi skrbela županstva, da dobodo vsaka občina vsaj po enega dobrega kovača in živinskega in mesovnega oglednika.

Ivan Murnik,

predsednik c. kr. kmetijske družbe kranjske.

Dr. Karol vitez Bleiweis,
začasni vodja podkovske šole.

Naznanilo.

Skušnje na tukajšnji podkovski šoli se bodo vršile dne 27. in 28. decembra t. l., in sicer: 27. decembra skušnja iz podkovstva za kovače, kateri niso obiskavali podkovske šole, 28. decembra pa za učence podkovske šole iz podkovstva in ogledovanja klavne živine in mesa. Kovači, kateri hočejo delati to skušnjo, naj se oglase pri podpisnem vodstvu do 15. dne decembra t. l.

Vodstvo podkovske šole v Ljubljani
dne 1. novembra 1889.

Dr. Karol vitez Bleiweis.

INSERATE

sprejema „Kmetovalce“ po ceni, zaznamovani na prvi strani. V „Kmetovalcu“ priobčeni inserati imajo najboljši uspeh, kajti list je razširjen posebno po deželi, zlasti pa v premožnejših kmečkih krogih. Zelo priporočljiv je „Kmetovalec“ za objavljanja pri nakupu ali prodaji gospodarskih pridelkov, izdelkov ali potrebnosti.

Proti boleznim v vratu,

hripavosti, kašlju, zlasti pri otrocih;
 = proti boleznim v želodci in mehurji =
 kakor tudi fina namizna kislina voda
 je posebno priporočan (12—22)
koroški rimski vrelec.

Na prodaj pri M. E. Supanu v Ljubljani in pri F. Dolenzu v Kranju

V pisarni c. kr. kmetijske družbe v Ljubljani

(Salendrove ulice št. 5)

dobiti je sledeče slovenske kmetijske knjige:

- Dr. J. Bleiweis: **Nauk o umni živinoreji.** Cena 80 kr.
 „ „ „ **Nauk, kako zdrava in bolna kopita podkovati in kopitne bolezni ozdravljati.** Cena 50 kr.
 „ „ „ **Nauk klavno živino in meso ogledovati.** Cena 20 kr.
 Gustav Pire: **Mlekarstvo.** Cena 10 kr.
 L. Porenta: **Novi kranjski panj po Dzierzonovi osnovi.** Cena 10 kr.
 Adolf Trientl: **Stelja in gnoj.** Cena 10 kr.
 W. Schleicher: **Živali kmetijstvu in gozdarstvu koristne.** Cena 10 kr.
 M. Rant: **Opis najnavadnejih, sadjereji škodljivih mrčesov.** Cena 10 kr.
 Dr. Simon Strupi: **Žininozdravništvo.** Cena 1 gld. 80 kr

Naročene knjige pošilja kmetijska družba po poštenu povzetju, kedor pa denar naprej pošlje doda naj tudi znesek za pošto

Pristni logaški semenski grah

dobiti je pri (58—6)

podružnici c. kr. kmetijske družbe kranjske
 v Dolenjem Logatci.

Wilhelm Klenert

prej Klenert & Geiger

**I. štajerska drevesnica za sadno drevje in vrtnice
 — v Gradcu. —**

(Ta drevesnica pripoznana je kot ena največjih in najbolj vredjenih v Avstriji.)

Priporočamo veliko in izborno zalogo:

Vrtno, visokodebelnatih in pritličnih; **sadnega drevja**, visokodebelnatga in pritličnega ter piramide, spalirje, kordone in enoletne požlahnitve; **divjakov** in **podlag za pritlikovce**; **jagodnega sadja**; **lepotičnega drevja** in **grmovja, drevja** (6—22) **za drevoreda** itd.

Razpošiljatev pravilno imenovanih **cepičev** vseh vrst sadja

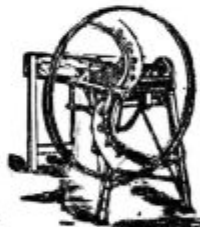
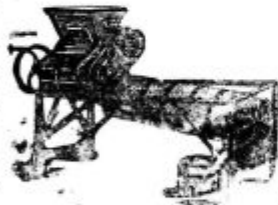
☛ Cenike je dobiti zastoj in franko. ☛

Založba tovarne

pri

Franju Detter-ju v Ljubljani

na starem trgu št. 1. nasproti železnemu mostu (v lastni hiši).

Tu se dobivajo najbolj različni kmetijski in drugi stroji in orodja n. pr. **mlatilni stroji** na vlačilo (Göpel) in na roko **slamorezni, šivalni**, potem stroji, s katerimi se **žito čisti in odbira**, dalje **malni**, ki **snajijo**, **žito trejo** (šrotajo) in **sadje mečkajo**, potem **otrgači za koruzo robkati** in **grozdje obirati**, za **vino in sadje**, **smrki** (pumpe), dalje tudi **trombe za gnojnice**; stroji s katerimi se **repa in korenje drobi**, **preproste** in **dvojne pluge**, **blagajnice**, varne pred tatovi in ognjem, **stroje za žetanje** in **ožemanje** po Strakosch in Bonerjevemu načinu i. t. d.

Kmetovalci, ki ne morejo precej plačati nakupno vsoto za prekoristne stroje i. t. d., morejo plačati tudi pozneje, na pr. o Vseh svetih, o Božici i. t. d. Imam tudi za kmetijske stroje veččega monterja (mašinista, ki se zastopi na sestavo strojev), ki je v stanu vsak stroj, bodisi, da ga goni človek, žival, voda ali par najboljše sestaviti ter ga prirejiti da dobro gre. To je velike vrednosti za kupca mojih strojev, zlasti ker jih monter skoraj nič ne stoji. (45—12)

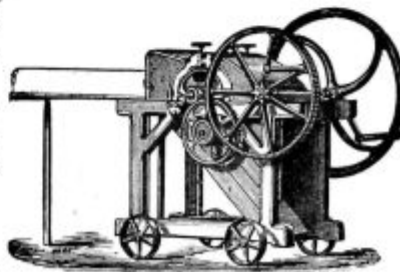
Jaz se tedaj priporočam za prav obilno nakupovanje, **svarim** pa ob enem gg. gospodarje, da se varujejo kupiti stroje od potovalcev (agentov), kateri so s svojim nepoštenim postopanjem uže marsikatega gospodarja spravili v zadrego. —

Praviloma naj nikdo ne kupi reči, katere ni poprej videl, in če to ni mogoče, vsaj ne od ljudi ali od trdk, katere nihče ne pozna. Z neprevidnem postopanjem je bil uže osleparjen marsikater dober in pošten kmetovalec.

Moj popotnik **Ivan Grebene** ima mojo legalizovano, splošno pooblastilo, nanj se morejo kmetovalci popolnoma zanesti in mu dajati naročila za mene. Drugače pa prosim se pismeno in z zaupanjem na me obrniti.

S spoštovanjem

Franz Detter.

Objava.

Kranjska hranilnica je na podlogi od pristojne oblasti potrjenih pravil ustanovila starostno hranilnico, ki se bo 1. dan januarja 1890 otvorila. Namen starostni hranilnici je, da svojim udeležencem z dovoljevanjem dodatkov k njihovim prihranjenim obrestim ustvari zaslonbo za določeno starost in onemoglosti.

Udeleženci te starostne hranilnice morejo le oni postati, katere vsled njihove prošnje vsprejme ravnateljstvo.

Za vzprejem se tirja nastopno:

- prosilec mora pri kranjski hranilnici vlogo imeti;
- star ne sme biti manj nego 18 in ne več nego 45 let;
- po stanu mora biti tovarniški delavec, trgovski ali obrtni pomočnik, dnevni pisar, posel ali sploh član enakega stanu;
- svoje redno bivališče mora imeti v mestu ljubljanskem ali v okrajih ljubljanske okolice.

Kdor hoče biti v starostno hranilnico vsprejet, izročiti mora osobno pismo izjavo o pristopu ter jej priložiti svoj rojstni list, svojo hranilnično vložno knjižico in potrdilo o svojem službenem razmerju, na kar razsodi ravnateljstvo kranjske hranilnice, ki sme vsprejem tudi odkloniti, ne da bi navedlo razloge.

Od obrestij udeležencev, naraslih do konca vsakega leta, preloži se tretjina v starostno hranilnico; k temu preloženemu obrestnemu delnemu znesku se dovoljujejo dodatki, ki ne smejo presegati njegove šestkratne svote; te prelozene obresti z dodatki vred so vloga starostne hranilnice, ki se s 4% v bodoče obrestuje.

Visokost dodatkov se vsako leto določuje; v to svrhu se v okvirju napominanega najvišjega zneska vsako leto porabi najmanj 1000 gld., o višjih zneskih pa vsako leto posebej sklepa glavni zbor.

Če ima tedaj na pr. kdo koncem tega leta hranilno vlogo 60 gld., znašajo 4% obresti od nje do konca 1890 2 gld. 42 kr., in če je s to hranilno vlogo postal udeleženec starostne hranilnice, prenese se koncem 1890 od zgorajšnjih obrestij — gld. 80 kr. v starostno hranilnico, h katerim dobi prispevek, ki znaša, če je šestkratno 4 . . . 80 .

Ta udeleženec bo imel tedaj začetkom leta 1891. v starostni hranilnici vlogo 5 gld. 60 kr., kateri znesek se mu zanaprej obrestuje po 4 od sto, in istotako se postopa pri sklepu vsakega nadaljnjega leta. Za takega udeleženca se kažejo tedaj obresti od njegove hranilne vloge 60 gld., skupaj s 7 gld. 22 kr., tedaj z nekaj nad 12 odstotkov.

Terjatev na hranilnični račun z dvema tretjinama obrestij si more udeleženec vsaki čas kakor vsako drugo hranilnično ter-

jatev popolnoma ali deloma izplačati dati, ne da bi zaradi tega zgubil znesek, ki mu je bil pred izplačanjem pri starostni hranilnici na dobro zapisan; vendar je pa vsakemu na lastno korist, da si ne ohrani samo svoje hranilnične terjatve, marveč si jo tudi po možnosti pomnoži.

Terjatev pri starostni hranilnici se pred izpolnjenim 55. letom udeleženceve starosti ne more vzdigniti in le v posebno ozira vrednih slučajih more ravnateljstvo prejšnje izplačanje dovoliti; če pa udeleženec pred izpolnjenim 55. letom umrje, izplača se takoj njegovim dedičem.

Če doseže terjatev takega udeleženca pri starostni hranilnici znesek 1500 gld., obrestuje se ta sicer zanaprej kakor vsaka druga hranilna vloga, ne dovoljujejo pa se več dodatki, in isto velja tudi za slučaj, če si je dal svojo hranilno vlogo popolnoma izplačati ali pa je že preživel 70. leto svoje starosti.

Kakor hitro pri kakem udeležencu ne veljajo več pogoji vstopa, more ga ravnateljstvo od nadaljne udeležbe pri starostni hranilnici izključiti, v katerem slučaju se mu na njegov račun pri starostni hranilnici vknjiženi znesek takoj z naraslimi obrestmi vred izplača.

Če se je vsprejem v starostno hranilnico na podlogi podatkov o neistinitih osebnih razmerah (tedaj posebno za račun in na korist druge kakor navedene osebe) dovolil, zapadejo že dovoljeni dodatki hranilnice in na račun starostne hranilnice narasle obresti na korist slednje.

Da se namen starostnega preskrbljenja v istini doseže, je terjatev do starostne hranilnice izključno osobna, tako da vse pravice takega udeleženca do starostne hranilnice ugasnejo, če udeleženec s svojo terjatvijo potom pravnega opraviila mej živimi razpolaga ali če se nanjo pridobne izvršbene ali zavarovalne naredbe.

Premembe stanu ali bivališča morajo udeleženci starostne hranilnice tekom meseca ravnateljstvu kranjske hranilnice naznaniti.

Iz priložene tabele naj se razvidi, kako se vloge udeležencev, ako so dodatki 6kratni, tekom let pomnožujejo, in da se more tudi z malimi sredstvi za določeno starost in onemoglosti pridobiti varstvo zoper najskrajnejšo silo.

Natančnejše o uravnavi starostne hranilnice je razvidno iz pravil, katera se na zahtevo brezplačno izročajo.

Mnogobrojen pristop naj torej dokazuje, da se blagovoljni namen kranjskega hranilničnega društva prav umeva, zavod ta pa naj na blagor štedilnega in delavnega prebivalstva uspeva in se vedno boljše razvita.

T a b e l a

o možnosti naraščanja terjatev v kranjski hranilnici in z njo spojeni starostni hranilnici

Pri 4% obrestovanji in	Če vložnik ni vdeleženec starostne hranilnice		Če je vložnik ob enem udeleženec starostne hranilnice in se vzame kot premija šestkratni vsako leto prepisani obrestni delež					
	Terjatev pri kranjski hranilnici		Terjatev pri kranjski hranilnici		Istodobna terjatev pri starostni hranilnici		Skupaj	
	gld.	kr.	gld.	kr.	gld.	kr.	gld.	kr.
enokratni vlogi 100 gld.:								
po 10. letih	148	24	130	21	125	25	255	46
po 15. letih	180	52	148	60	221	88	370	48
po 20. letih	219	80	169	60	349	64	519	24
po 25. letih	267	72	193	59	516	59	710	18
po 30. letih	326	8	220	97	732	97	953	94
letni vlogi 20 gld.:								
po 10. letih	249	84	231	91	124	89	356	80
po 15. letih	417	12	373	15	307	21	680	36
po 20. letih	621	4	534	44	605	42	1139	86
po 25. letih	869	60	718	58	1055	48	1774	6
letni vlogi 50 gld.:								
po 10. letih	625	36	580	15	315	39	895	54
po 15. letih	1044	4	933	42	773	6	1706	48

Od ravnateljstva kranjske hranilnice.

Nik. Hoffmann,

tovarnar kirurških instrumentov, ume-
talni, ter orožni kovač in nožar

v Ljubljani, na Mestnem trgu št. 12,

priporoča bogato zalogo svojo raznovrst-
nega v njegovo stroko spadajočega blaga.
Vsa zaloga obstoji iz lastnih izdelkov in
se za vsako prodano reč jamči, da je dobra
in iz najboljšega blaga narejena.

Zlasti so v zalogi najboljši noži za
vrtnarje in vinogradarje, kakor sploh no-
žarsko in fino kovaško orodje za kmeto-
valce, vrtnarje, vinogradarje, gozdarje itd.

Reči, ki niso v zalogi, se po naročilu precej in v najboljši
kakovosti narede. (14—22)

Najboljši, najcenejši naj- sigurnejši in najstarejši

GNOJIVO

za sladorno peso, hmelj, trto, krompir, lan, ze-
lenjad, kakor za vse druge rastline
kakor tudi za vsako zemljo je

zgoščeni goveji gnoj

(Engrais de boen)

Ta gnoj je pripoznan od kmetijskih veščakov, ima zajamčeno
vsebinsko od organskega dušika, fosforove kisline in kalija ter ima
v sebi preko 60% organske snovi.

Ta gnoj je iz l. c. kr. izključno prideligovane in patentovane
avstro-ogerske tovarne za zgoščeni goveji gnoj v Temešvaru (Bratje
Saxl.) (24—16)

GLAVNA PISARNA: Dunaj, III.; Rennweg Nr. 20/qu.

— Uzorec in poučne knjižice se zastoj pošlejo. —

Vrtnarja,

ki se je uže pečal praktično z sadjarstvom in zelenja-
darstvom sprejme (70—2)

Jos. Lenarčič na Vrhniki.

Pogoji po dogovoru pismeno ali ustno.

Bolezni želodca

in spodnjih telesnih delov, jeter in vranice, zlata žila, zaprtje, vo-
denica in kronična driska zdravi se najuspešneje s **Piccoli-**

jevo „Esenco za želo-
dec“, koja je tudi izvrstno sredstvo
proti glistam. Pošilja jo izdelovatelj
lekarnar Piccoli v Ljubljani (na Du-
najski cesti) proti poštnemu povzetju.

Izdelovatelj pošilja

esenco za želodec

v zabojčkih po 12 steklenic za 1 gld.
36 kr., poštno stroške trpé p. t. na-
ročniki. (11—23)

Posamezne steklenice dobijo se
pa razven pri izdelovatelju **lekarju PIC-**
COLI-ju „pri Angelu“ v Ljubljani po
10 kr., tudi še pri **lekarju Rizzoli-ju**
v **Rudolfovem** in skoraj po vseh lekarnah na Primorskem, Tirolskem,
Koroškem, Štajarskem in v Dalmaciji in sicer po 15 kr. steklenica

Varstvena znamka.

v **Rudolfovem** in skoraj po vseh lekarnah na Primorskem, Tirolskem,
Koroškem, Štajarskem in v Dalmaciji in sicer po 15 kr. steklenica

„Ljubljanski zvon“.

(2—16)

Stoji pol leta gld. 2.30, četrt leta gld. 1.15.

Andr. Druškovič

trgovina z železom, mestni trg št. 10,

priporoča po zelo nizki ceni okove za okna in vrata, štorje za štokadoranje,
samokolnice, traverze in stare železniške šine za oboke, znano najboljši
kamniški Portland- in Roman-cement, sklejni papir (Dachpappe) in
asfalt za tlak, kakor tudi lepo in močno narejena

štedilna ognjišča in njih po- samezne dele-

Vodnjake za zabijati v zemljo, s katerimi je mogoče v malih urah in majhnimi
stroški na pravem mestu do vode priti; ravno tako se tudi dobivajo vsi deli za
izkopane vodnjake, železne cevi in železoliti gornji stojali, kakor tudi za le-
sene cevi mesingaste trombe in ventile in železna okova.

Za poljedelstvo:

vsake vrste orodja, kakor: lepo in močno nasajeni plugi in plužna železne
in lesene brane in zobove zanje, motike, lopate, rezovnice, krampe itd.

Tudi se dobiva zmerom sveži dovski mavec (Lengenfelder Gyps)
za gnojenje polja. (42—15)

